

Kuntien ympäristöterveydenhuollosta vastaavat toimielimet

KUNTIEN LASKUTUS ELÄINLÄÄKINTÄHUOLTOLAIN PERUSTEELLA SUORITETTAVISTA VALVONTATEHTÄVISTÄ

Valtio on sitoutunut hankkimaan kunnilta eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää viranomaisvalvontaa. Tämän valvonnan suorittamisesta kunnalle maksettavista korvauksista säädetään eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 23 §:ssä ja eläinlääkintähuoltoasetuksen (1031/2009) 3 §:ssä.

Maa- ja metsätalousministeriön Ruokaosasto päivittää tällä tulkintaohjeella aikaisemmin yhdessä Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran ja Suomen Kuntaliiton 28.9.2010 antaman ohjeen 6182/0405/2010 laskutuksesta. Ohje korvaa myös Eviran 7.1.2010 antaman ohjeen 15901/2010 "Kunnalle eläinlääkintähuoltolainsäädännön nojalla valvontatehtävistä maksettava korvaus", jonka ohjeistus on tarpeellisilta osin siirretty tähän ohjeeseen.

Ohjetta sovelletaan 1.6.2016 lähtien.

Tässä ohjeessa käsitellään vain eläinlääkintähuoltolain nojalla kunnille maksettavia korvauksia. Aluehallintovirasto on laatinut yksityiskohtaisen listan niistä valvontatehtävistä, jotka kuuluvat eläinlääkintähuoltolain nojalla valtion korvattaviksi. Aluehallintovirastot ohjeistavat kuntia laskutuksen yksityiskohdista.

Laskutuksen perusteet

Eläinlääkintähuoltolain 23 §:n mukaan korvauksen perusteena ovat kunnalle aiheutuvat välittömät kustannukset. Korvaus ei saa ylittää tehtävistä kunnalle aiheutuneiden todellisten kustannusten määrää.

Eläinlääkintähuoltoasetuksen 3 §:n mukaan kunnalle maksetaan valtion varoista korvaus niistä kustannuksista, jotka sille aiheutuvat eläinlääkintähuoltolaissa kunnan järjestettäväksi osoitettujen valvontatehtävien hoidosta. Korvauksen perusteena on kustannusten ohella valvontatehtävään käytetty aika matkoihin käytetty aika mukaan lukien. Korvauksen perusteena oleviin todellisiin kustannuksiin lasketaan säännöksen mukaan:

- 1) valvontatehtävään käytetyn työajan palkkakustannukset henkilösivukuluineen;
- 2) valvontatehtävästä aiheutuvat välttämättömät matkakustannukset todellisina;
- 3) valvontatehtävässä käytetyt aineet, tarvikkeet ja tavarat;
- 4) valvontatehtävään liittyvien välttämättömien palvelujen ostot; ja
- 5) osuutena yhteiskustannuksista viisi prosenttia palkkakustannusten (palkka ja sivukulut) yhteismäärästä.

Luonnonvaraisten eläinten lopettamisesta aiheutuvat kustannukset korvataan valtion varoista osana eläinsuojeluvalvontaa kunnaneläinlääkäreille, mukaan lukien sijaiset ja päivystävät eläinlääkärit, joilla on virkasuhde. Korvauksen perusteena on

vastaanotolle tuotujen luonnonvaraisten eläinten lopettamiseen käytetty aika, lisäksi korvataan lopetukseen käytetyt aineet ja tarvikkeet. Muita tutkimus- ja hoitokuluja ei korvata. Luonnonvaraisten eläinten hoitamisen järjestämistä arvioidaan uudestaan eläinsuojelulain kokonaisuudistuksen yhteydessä.

Kuntien tulee järjestää riittävä työaikakirjanpito tai muu seuranta eläinlääkintähuollosta annetun valtioneuvoston asetuksen (1031/2009) 3 §:n 3 momentin tarkoittaman selvityksen tueksi. Kirjanpidosta tulee käydä luotettavasti ilmi valtion tehtäviin käytetty aika.

Laskuun tulee liittää yksilöity selvitys käytetystä työajasta, valvontatehtävistä ja aiheutuneista kustannuksista. Aluehallintovirasto on laatinut laskutuskaavan kustannusten laskuttamista varten. Aluehallintovirasto voi tarvittaessa pyytää kopion työaikakirjanpidosta tai muusta seurannasta, joka esitetään eläinlääkintähuollosta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 3 momentin tueksi.

Valvontatehtävään käytetty aika

Valvontatehtävään käytettyyn aikaan luetaan toimitusmatka kokonaisuudessaan sekä kyseisen valvontakäynnin suunnitteluun, asiaan perehtymiseen ja raportointiin käytetty aika. Myös tapauksen mahdollinen jälkiselvittelyaika muiden viranomaisten kanssa ja mahdollisiin tutkinta- ja oikeusprosesseihin sekä niihin valmistautumiseen kuluva aika ovat laskutuskelpoisia edellyttäen, että korvausta ei makseta muulta taholta esimerkiksi tuomioistuimen päätöksellä. Valtion varoista korvataan myös eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelman tekemiseen käytetty aika.

Valvontatehtäviä hoitavat eläinlääkärit

Valvontatehtäviä voivat hoitaa kokonaispalkkaiset pääasiassa valvontatehtäviä tekevät kunnaneläinlääkärit eli ns. valvontaeläinlääkärit ja satunnaisesti tuntikorvauksella valvontatehtäviä suorittavat praktiikkaa tekevät kunnaneläinlääkärit eli ns. praktikkoeläinlääkärit. Valvonnan järjestämisessä tulee ottaa huomioon esteellisyyttä koskevat näkökohdat.

Valvontaeläinlääkärin virka voi olla useamman yhteistoiminta-alueen yhteinen. Jos alueella ei ole riittävästi valvontaeläinlääkärivirkoja, suositellaan yhteistyötä muiden lähellä olevien yhteistoiminta-alueiden kanssa. Uusien valvontaeläinlääkärivirkojen perustamisessa tulee ottaa huomioon valtion talousarviossa oleva määräraha ja siitä on syytä keskustella etukäteen Aluehallintoviraston kanssa. Valvontaeläinlääkärin työtehtäviin voi kuulua myös kuntien omia valvontatehtäviä kuten elintarvikevalvontaa ja siihen sisältyvää alkutuotannon valvontaa.

Valvontatehtäviä hoitavien eläinlääkärien palkkaus

Valvontaeläinlääkärin palkkaus määräytyy Kunnallisen lääkärin virkaehtosopimuksen (LS) liitteen 5 1 §:n 1. tai 2. kohdan perusteella tai paikallisen sopimuksen mukaan. Vastaavalla tavalla määräytyy myös terveystalouden johtajan, 1. kaupungineläinlääkärin ja johtavan hygieenikon palkkaus, vaikka he ovat palkkahinnoittelun ulkopuolisia. Kunta laskuttaa aluehallintovirastolta valtion valvontatehtäviin käytetyn työajan palkan sivukuluineen. Tiedot palkkausperusteista (esim. paikallisen sopimuksen kopio) tulee toimittaa aluehallintovirastolle.

Valtio korvaa kunnalle valvontatehtäviin käytetyltä ajalta matka-aika mukaan lukien palkkauskustannukset, jotka koostuvat valvontatehtävään käytetyn työajan

välittömästi palkasta ja siihen liittyvistä henkilöstösivukuluista. Palkkakustannus sisältää vuosiloma-ajan palkan ja lomarahat. Henkilöstösivukulut sisältävät vuosittain vahvistettavat sosiaalivakuutusmaksut (sosiaaliturvamaksut, työttömyysvakuutusmaksut, työnantajan eläkevakuutusmaksut ja muut) sekä lisäksi palkkakustannukseen lisättävän 5,3 %:n korvauksen*, joka kattaa keskimääräiset kulut viranhaltijan mahdollisista sairauslomista, työkyvyttömyyseläkkeistä ja perhevapaista. Sairausloma-ajan palkkaa ei korvata, mutta yksittäisiä sairauslomapäiviä, joista ei kunnassa edellytetä lääkärintodistusta, ei tarvitse vähentää laskutettavasta kokonaispalkasta edellyttäen, ettei kyseisille päiville palkata sijaista. Valvontaeläinlääkärin sairausloman ja muiden poissaolojen aikana kiireelliset valvontatehtävät annetaan praktikoiden hoidettaviksi.

Eläinlääkintähuoltoasetuksen (1031/2009) 3 §:n mukaan valtio korvaa edellä esitetyn lisäksi kunnalle osuutena yhteiskustannuksista viisi prosenttia palkkauskustannusten (palkka ja sivukulut yhteen laskettuina) yhteismäärästä*. Tämä osuus kattaa mm. rekrytointikulut, työhuoneen kalusteineen, sähkön, siivouksen, työterveyshuollon ja hallintokulut. Näitä ei korvata erikseen laskutettuna.

Jos työturvallisuus- tai oikeusturvasyistä on välttämätöntä, että valvontakohteeseen menee yhtä aikaa kaksi kunnaneläinlääkärinä, korvataan molempien valvontatehtävään käyttämä työaika valtion varoista.

Terveystarkastajan eläinsuojeluvalvontaan käyttämästä työajasta ei makseta korvausta, koska eläinlääkintähuoltolain 15 §:n 2 momentti viittaa vain kunnaneläinlääkärin työpanokseen 2 §:n 2 momentin mukaisesti lain soveltamisalan piiriin kuuluvien lakien säätämien tai niiden nojalla määrättyjen tehtävien hoidossa.

Praktikkoeläinlääkäreille valtion valvontatehtävästä maksettava tuntipalkka määräytyy Lääkärisopimuksen (LS) liitteen 5, 1 §:n soveltamisohjeen kohdan 5.1 tai paikallisen sopimuksen mukaisesti. Kunta laskuttaa aluehallintovirastolta valvontatehtäviin käytetyltä ajalta em. tuntikorvauksen sivukuluineen (perusteet tai paikallisen sopimuksen kopio lähetettävä aluehallintovirastolle) sekä suhteellisen osuuden praktikkoeläinlääkärin varsinaisesta palkasta (Lääkärisopimus, liite 5. 1 § kohta 3. tai paikallisesti sovittu). Korvauksen perusteena on kustannusten ohella valvontatehtävään käytetty aika matkoihin käytetty aika mukaan lukien. Tuntikorvauksiin ei lisätä 5,3 % korvausta mahdollisista sairauslomista yms. Tuntikorvauksia ei makseta kokonaispalkkaiselle eläinlääkärille.

Eläkemaksuja, jotka kunta maksaa eläinlääkärin praktiikkatulon osalta, ei voi sisällyttää valtion valvontatehtävistä perittäviin korvauksiin.

*

5,3 % x palkkakustannus

5 % x palkkauskustannus

Palkkakustannus = välitön palkka + vuosiloma-ajan palkka + lomaraha

Palkkauskustannus = palkkakustannus + henkilöstösivukulut
(sosiaalivakuutusmaksut + laskennallinen 5,3)

Matkakustannukset

Matkakustannukset lasketaan käytännössä kuntien matkustusohjesäännön mukaisesti.

Aineet, tavarat ja tarvikkeet

Valvontatehtävissä käytettyihin aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin luetaan mm. tietokone, tietokoneohjelmistot ja tietoliikenneyhteydet, puhelin ja puhelinlaskut, postikulut, työvaatteet, kamera, kertakäyttöiset näytteenottovälineet ja tuberkuliini. Aineet, tarvikkeet ja tavarat korvataan siltä osin, kun ne kohdistuvat valtion valvontatehtäviin.

Valvontatehtävissä käytettyjen tarvikkeiden ym. osalta kuntien on huolehdittava, että kuluista on kunnan kirjanpidossa luotettavat tositteet. Näiden osalta kunta voi vähentää arvonlisäveron omassa kirjanpidossaan tai laskuttaa arvonlisäverollisen hinnan aluehallintovirastolta. Aluehallintovirastot antavat tarkemmat ohjeet.

Koulutuksen ajalta maksettava korvaus

Kunnaneläinlääkärin osallistuessa aluehallintoviraston tai Eviran järjestämään eläinlääkintähuoltolain nojalla suoritettavia valtion tehtäviä koskevaan koulutukseen, korvataan koulutukseen käytetty aika valtion varoista. Koulutuksen ajalta palkka määräytyy lääkärisopimuksen yleisen osan 9 §:n tai paikallisen sopimuksen mukaisesti. Valtion korvaamalle koulutukselle ei voi laatia muusta koulutuksesta erillistä paikallista sopimusta. Epäselvissä tapauksissa on syytä etukäteen varmistaa aluehallintovirastolta, kuuluuko kyseessä oleva koulutus valtion korvausvelvollisuuden piiriin.

Päiväraha maksetaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen liitteen 16 (matkakustannusliite) mukaisesti. Matkat on suoritettava halvinta matkustustapaa käyttäen huomioiden kuitenkin matkan kokonaisuus. Näin ollen lentokoneen tai oman auton käyttäminen on joissakin tapauksissa perusteltua. Oman auton kilometrikorvausta laskutettaessa tulee huomioida, että korvaus maksetaan korotettuna vain, jos mukana on lisähenkilöitä.

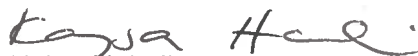
Kokonaispalkkainen valvontaeläinlääkäri voi osallistua valtion korvaamalla työajalla muuhunkin valtion työtehtävien hoitoa tukevaan koulutukseen. Valtio ei kuitenkaan näissä tapauksissa korvaa koulutusmaksuja, matkoja eikä päivärahoja.

Korvauksen maksamisessa noudatettava menettely

Aluehallintovirasto maksaa kunnalle korvauksen laskutusta vastaan. Laskuun tulee liittää yksilöity selvitys käytetystä työajasta, valvontatehtävistä ja aiheutuneista kustannuksista aluehallintoviraston vahvistaman kaavan mukaisesti. Laskut tulee toimittaa viimeistään kolmen kuukauden kuluessa laskutettavien valvontatehtävien suorittamisesta, ellei aluehallintovirasto ei ole antanut laskun toimittamiselle lyhyempää määräaika. Vuoden viimeinen lasku on kuitenkin toimitettava viimeistään aluehallintoviraston erikseen ilmoittamaan määräaikaan mennessä.

Taina Aaltonen
Apulaisosastopäällikkö

Kajsa Hakulin
Neuvotteleva virkamies

TIEDOKSI Aluehallintovirastot
Kuntaliitto
Elintarviketurvallisuusvirasto

